ET BIDRAG TIL »GRAVENES FAUNA»

AF

W. M. SCHÖYEN.

P. MÉGNIN har i »Comptes rendus» for 1887 leveret en Artikel: »La faune des tombeaux», hvori han redegjör for de forskjellige Slags Insektarter, som han under sine sanitære og retsmedicinske Undersögelser har haft Anledning til at paatræffe i Gravene, nærende sig af de begravede Lig. Hans Liste optager fire Fluearter: *Calliphora vomitoria*, *Cyrtoneura stabulans*, *Phora aterrima* og *Anthomyia sp.*, to Springhaler: *Achorutes armatus* og *Templetonia nitida*, en Bille: *Rhizophagus parallelocollis*, og en Tusindben: *Julus sp.* Af disse fandtes de to förstnævnte Fluearter kun hos Lig, der var begravede om Sommeren, og deres Virksomhed var allerede forlængst indstillet hos to Aar gamle Lig, hvoraf sluttedes, at Æggene af disse Fluer havde været afsatte paa Ligene forinden Begravelsen. Derimod var *Phora*-Larven samt *Rhizophagus* forhaanden saavel hos de om Vinteren som hos de om Sommeren begravede Lig, og fandtes fremdeles i fuld Virksomhed ogsaa hos de mere end to Aar gamle Lig. MÉGNIN slutter heraf, at Æggene af disse Insekter lægges paa Jorden ovenpaa Gravene, hvorfra saa de deraf udklækkede Larver, ledede af Lugten, arbeider sig gjennem hele det et Par Meter dybe Jordlag lige ned til Kisten. Gjennem Sprækker i denne trænger de ind til de deri indeholdte Lig og nærer sig af dem, *Phora*-Larven især af de magre, og *Rhizophagus* især af de fede Lig.

I »Insect Life» for 1890 omtaler F. M. WEBSTER fra Indiana, N. Amerika, nok en Flueart (*Conicera sp.?*), fundet i levende Til-

stand talrigt baade som Larve, Puppe og Imago paa et Lig, der efterat være begravet midt paa Vinteren 1888 igjen blev optaget i Slutningen af Januar 1890, for at underkastes Undersögelse angaaende formodet Forgiftning. Det blev ogsaa i dette Tilfælde anseet som sandsynligst, at Liget forinden Begravelsen var bleven belagt med Æg af vedkommende Flueart, og at der senere deraf havde udviklet sig Generation efter Generation af Fluer nede i Kisten. Liget viste sig ved Optagelsen for en stor Del aldeles fortæret af Larverne, medens talrige levende Fluer spadserede omkring paa samme.

Det sees heraf, at det er Fluerne, som yder den störste Kontingent til »Gravenes Fauna», saaledes som vi for Tiden kjender den. Og da vi nu, foruden de ovenfor nævnte, kjender en stor Mangfoldighed af forskjellige andre Fluearter, der ligesom hine pleier at afsætte sine Æg paa og tilbringe sin Larveperiode i Aadsler og alskens forraadnende organiske Substantser forövrigt, saa var det at vente, at der ogsaa vilde kunne paavises flere Slags Fluer, der nu og da aflægger Besög i Gravene.

Fra »Vor Frelsers Gravlund» i Kristiania kan jeg nu i Virkeligheden ogsaa herved föie en ny aadselædende Flueart til de allerede för kjendte Gravbeboere, og det en som mærkeligt nok ikke tidligere er antegnet som forekommende i Norge (kanske heller ikke i Sverige), nemlig *Ophyra anthrax* Meig. Denne Flue har nu i Sommer og Höst (1894) været at se i stor Mængde forskjellige Steder paa den nævnte Kirkegaard, hvor Jordbunden bestaar af lös Skalbergjord, paafyldt efter Udminering af Fjeld. Her har den holdt til i hundredevis og tusindvis paa de ny tilkastede Grave, saa at den ved sin Mængde har tiltrukket sig Opmærksomhed blandt baade Gravere og Opsynsmænd paa Kirkegaarden, og baade Linerler og andre Smaafugle har levet höit paa dens Bekostning.

Anledningen til at jeg blev bekjendt med disse Fluers Optræden blandt Gravene paa Kirkegaarden var den, at ved Opkastningen af en ny Grav den 4:de Oktober sidstleden, beliggende mellem to andre Grave der var tilkastede i Slutningen af August næst för, kom der myldrende ud en hel Mængde af dem i levende Tilstand fra de poröse, af lös Skalbergjord bestaaende Vægge mod Sidegravene. Da de saaledes tydeligvis kom fra disse sidste, blev

der bragt mig til Undersögelse nogle Pröveexemplarer af Fluerne med Beretning om Fænomenet. Senere hentede jeg selv et större Antal af dem paa Stedet, og viste de sig at være særdeles talrige paa alle de nylig tilkastede Grave rundt om, hvor de saaes dels i Parring, dels flyvende eller kravlende omkring indimellem Aabningerne og Sprækkerne mellem Stene og Grus paa de af Skalbergjord bestaaende Gravhouge. Det har ogsaa gjennemgaaende vist sig, at Fluerne kun er at træffe — ialfald i noget bemærkelsesværdigt Antal — paa de Steder af Kirkegaarden, hvor Jorden er af saadan lös Beskaffenhed, medens de ikke sees paa andre Steder, hvor der er lerholdig og tungere Jord.

Grunden hertil er let at indse, idet det nemlig kun er den löse, lette og poröse Jord, der tillader Fluerne at slippe igjennem, medens den stive og kompakte Lerjord slutter altfor hermetisk tæt til, at dette kan gaa for sig. Derfor finder de paa den sidstnævnte heller intet Felt for sig, men samler sig om de af den löse Skalbergjord dannede Grave, hvori de kan trænge ned — om vel kanske ikke netop helt ned til Kisterne, saa dog ialfald et saavidt godt Stykke paavei, at Larverne af de der afsatte Æg kan uden Vanskelighed tilbagelægge Resten af Veien. Gjennem Sprækker i Kisterne, frembragte enten ved Gastryk indenfra eller Jordtryk udenfra, vil Fluerne eller deres Larver let kunne komme ind til de i Kisterne indesluttede Lig. At saa virkelig er Tilfældet fremgaar af, hvad en af Graverne paa den her omhandlede Kirkegaard har berettet om et for nogle Aar siden optaget Lig, der efterat have ligget nogle faa Uger i Jorden igjen blev opgravet for at underkastes legal Undersögelse. Ved Aabningen af Kistelaaget befandtes Liget nemlig at være bedækket af en hel Del »smaa sorte Fluer» — efter al Sandsynlighed samme Slags som de der her er Tale om. Jorden var ogsaa for denne Gravs Vedkommende nöiagtig af samme Beskaffenhed som för nævnt, bestaaende af Skalbergfyld.

Det vil af ovenstaaende fremgaa, hvor lidet betryggende i sanitær Henseende Begravelse i saadan lös og porös Jord i Virkeligheden er, idet der i Tilfælde af forskjellige smitsomme Sygdomme altid vil kunne være Fare forhaanden for Udbredelse af Smittestoffet gjennem de Insekter, der har sin Passage op og ned igjennem den löse Jord. Dette er derfor et Forhold, som man

bör have sin Opmærksomhed henvendt paa, og i Tilfælde ved Hjælp af Blanding og Desinfection af Jorden med Klorkalk, Karbolkalk eller lignende holde Insekterne væk.

Hvad forresten den her omhandlede Flue, *Ophyra anthrax*, angaar, saa er den som för nævnt ikke tidligere anmærket som fundet i Norge, og ialfald saavidt jeg for Öieblikket kan erindre heller ikke i Sverige. SCHINER (*Fauna austriaca,* Die Fliegen, I. 620) anförer den som sjeldnere end den ogsaa hos os almindeligt udbredte *Ophyra leucostoma* WIED., men dog paa sine Steder meget almindelig; saaledes fandt han den engang i Omegnen af Klosterneuburg »in wahrer Unzahl» paa en död Hest.

Entomologiska Föreningens **samling af skandinaviska Macrolepidoptera** har under den förflutna vintern ordnats, hvarvid visat sig, att ett betydligt antal luckor förefinnes, särskildt inom alla grupper af *Heterocera.* För att åt samlingen vinna större fullständighet, vore det helt naturligt af stort gagn, om flera krafter ville medverka. Bidrag till densamma af för saken möjligen intresserade mottagas därför med tacksamhet, och kunna ännu så länge flertalet arter af nämnda grupper komma till användande, då många, om ock i samlingen representerade, dock ej äro det i tillräckligt antal. Önskligt är, att alla insända exemplar förses med gifvarens namn och, om möjligt, med lokaluppgift. Inflytande försändelser mottagas af undertecknad, under adress: Brahegatan 14, Stockholm.

Stockholm i april 1895.

John Peyron.
